

Aan de Voorzitter van de
Eerste Kamer der Staten-Generaal
Binnenhof 4
Den Haag

Directie Integratie Europa
Bezuidenhoutseweg 67
Postbus 20061
2500 EB Den Haag

Datum 7 november 2005
Kenmerk DIE-756/05
Blad 1/5
Bijlage(n)
Betreft Nederland in de Europese bezinningsperiode en
verder

Behandeld Hilde Laffeber
Telefoon 070-348 4211
Fax 070-348 4086
hilde.laffeber@minbuza.nl

Zeer geachte Voorzitter,

Na het referendum over het grondwettelijk Verdrag op 1 juni jl. is aangegeven dat de regering haar Europa-visie verder zal ontwikkelen. De Staat van de Europese Unie (Kamerstuk 30303, nr. 1) geeft de grote lijnen van die visie weer.

Van veel kanten is er op gewezen dat de betrokkenheid van burgers bij Europa sterk achter is gebleven vergeleken bij nationale politieke processen. De regering spant zich in om de ontwikkelingen op het Europese terrein beter te integreren in het nationale politieke proces. In de komende debatten met uw Kamer zal daarover nader worden gesproken, onder meer op basis van het rapport van de Gemengde Commissie «Sturing EU-aangelegenheden» (29362, nr. 61) en het advies van de Raad van State over de gevolgen van de Europese arrangementen voor de positie en het functioneren van de nationale staatsinstellingen en hun onderlinge verhouding (29993, nr. 21). Met het in de praktijk brengen van de inhoudelijke elementen van de nader ontwikkelde Europa-visie van de regering is reeds een begin gemaakt. Voorbeelden zijn de Nederlandse inbreng bij de voorbereiding van en tijdens de informele Europese top van 27 oktober jl. in Hampton Court (DIE-715/05 d.d. 1 november jl.) en de organisatie samen met het Voorzitterschap van de conferentie 'Sharing Power in Europe – striking the right balance between the EU and Member State action'. Die conferentie op 17 november a.s. biedt een uitstekende gelegenheid om de Nederlandse wens van een betere toepassing van het subsidiariteitsbeginsel te bespreken in Europees verband. De regering zal in de komende periode voorts blijven werken aan de aanscherping en bijstelling van de visie op het Europees beleid.

Mede met het oog op deze aanscherping en bijstelling van de Nederlandse visie op Europees beleid uitte de regering in de Staat van de Europese Unie de wens om gedurende de periode van bezinning en debat in de lidstaten die is afgesproken door de Europese Raad van juni 2005 een beter inzicht te krijgen in de gedachten, vragen en gevoelens van burgers over de verdere ontwikkeling van de Unie en de Nederlandse inzet daarbij. Aanvankelijk was het de bedoeling dit te doen in de vorm van een samen met de Tweede Kamer te organiseren brede maatschappelijke discussie. Daarvoor bleek onvoldoende draagvlak te bestaan. Het Kabinet heeft daarop aangegeven zich te zullen beraden op de wijze waarop een beter beeld kan worden verkregen van de opvattingen van burgers over waar we met Europa naartoe moeten (30257, nr. 5). Mede namens de minister-president en de minister van Buitenlandse Zaken informeer ik u hieronder graag over de wijze waarop gedurende de Europese bezinningsperiode een gedegen inventarisatie zal worden gemaakt van wensen van de Nederlandse burger ten aanzien van de toekomst van Europa. Daarbij zij aangetekend dat de voorstellen nadrukkelijk geen eigenstandige, door de regering georganiseerde brede maatschappelijke discussie beogen.

Naast de genoemde inventarisatie-inspanning, mede ter onderbouwing van de Nederlandse inbreng in de Europese Raad aan het einde van de reflectieperiode (mei/juni 2006), is er naar mening van de regering alle aanleiding om ook voor de langere termijn een structureel betere Europa-communicatie op te zetten. De eerste aanzet voor een nieuwe Europa-communicatie wordt hieronder wordt beschreven.

In de ogen van de regering kunnen de beide hierboven beschreven specifieke inspanningen een nuttige aanvulling vormen op de reguliere wijze waarop de regering haar beleid via de media en in gesprekken met burgers uitdraagt en in het parlement verdedigt. De uitslag van het referendum geeft de regering alle aanleiding om ook die hoofdroute van communicatie over het Europees beleid bijzondere aandacht te geven. Daarbij geldt dat de regering haar constructieve doch kritische beleid ten aanzien van de Europese Unie helder voor het voetlicht brengt en eerlijk en evenwichtig communiceert over haar inzet in Europese onderhandelingen, het resultaat daarvan en over de dilemma's en politieke keuzes die in Brussel en Den Haag gemaakt moeten worden. Bij 'Brusselse' besluiten is Nederland immers zelf steeds betrokken.

Initiatieven gedurende de bezinningsperiode: inventarisatie

De regering acht het van belang gedurende de Europese bezinningsperiode een gedegen inventarisatie te maken van wensen van de burger ten aanzien van de toekomst van Europa. De regering zal zich hierbij met name richten op onderzoek en een goede informatievoorziening.

Van de activiteiten die gedurende de bezinningsperiode plaatsvinden worden separate verslagen gemaakt door de uitvoerende partijen. De regering zal hiervan een synthese maken en een reactie geven in de Kamerbrief waarin de Nederlandse inzet voor de Europese Raad aan het einde van de bezinningsperiode wordt beschreven.

Onderzoek, informatievoorziening en discussie

Een goede, interactieve internetsite over Europa is essentieel voor het verzamelen van meningen en het verschaffen van informatie, zowel van feitelijke aard, als over het beleid van de regering ten aanzien van Europa. Om doublures te voorkomen wordt de Europa Best Belangrijk (EBB) -website stopgezet. De onderdelen onderzoek en achtergrondinformatie maken vanaf de ingebruikneming een substantieel deel uit van de nieuwe website. In de loop van de tijd kunnen daar andere elementen aan toegevoegd worden.

Een belangrijk onderdeel van een nieuwe site dient allereerst een grootschalig kwantitatief opinieonderzoek te zijn. Het onderzoek wordt uitbesteed, maar is in elk geval via de site benaderbaar. Het onderzoek is bedoeld om aandacht van het grote publiek te genereren en om inzicht te krijgen in hoe men tegenover bepaalde Europese vraagstukken staat. Een invalshoek kan zijn welke keuzes de deelnemers maken ten aanzien van een aantal dilemma's van Europese beleidsvorming tegen het licht van de diversiteit van lidstaten. De opzet van het onderzoek dient representativiteit te waarborgen en de resultaten van het onderzoek dienen begin mei 2006 beschikbaar te zijn. Aandacht voor het onderzoek en de website kan gegenereerd worden via de media (bijv. advertenties, radiospots, webmarketing). Deze aankondigingen zijn niet bedoeld om inhoudelijk campagne te voeren. Thematisch gerangschikte neutrale achtergrondinformatie over Europese onderwerpen dient mede als input en vraagbaak voor deelnemers aan het onderzoek. Ook tijdens het invullen van de enquête kan deze achtergrondinformatie geraadpleegd worden.

Een bottom-up onderzoek met behulp van focusgroepen c.q. vaste, representatieve discussiepanels kan bijdragen aan verbetering en verdieping van het inzicht in wat er leeft met betrekking tot Europa. De opzet is aan de hand van met name concrete dilemma's te luisteren naar wat er leeft en een dieper inzicht te krijgen in de afwegingen die burgers maken over Europees beleid. Het verslag van de focusgroepen c.q. discussiepanels dient eveneens begin mei beschikbaar te zijn.

Een structureel andere Europacommunicatie

Naast de reguliere communicatie door de regering over Europa en tegelijk met de hierboven beschreven inventarisatie-initiatieven zal een structureel andere, interactieve Europacommunicatie worden vormgegeven die ook na juni 2006 doorloopt. De

campagne-matige benadering van de Europa-communicatie zal worden verlaten. Daarvoor in de plaats komt een Europa-communicatie die interactief is, gecentreerd wordt rond de meest prangende Europese politieke thema's en dilemma's en waarin veel ruimte is voor informatievoorziening. De hierboven beschreven website speelt daarbij een belangrijke rol. Daarnaast worden de volgende instrumenten gebruikt:

1. Europafonds

Door middel van gerichte inzet van middelen uit het Europafonds kunnen actoren in de samenleving uitgenodigd worden het kritische Europa-debat blijvend te intensiveren en activiteiten te organiseren die aansluiten bij hun doelgroep. De middelen in het Europafonds zijn momenteel beperkt. Om meer zichtbare en kwalitatief hoogwaardige en eventueel meerjarige projecten te genereren is meer geld nodig. Om die reden ben ik voornemens het subsidieplafond van het Europafonds te verhogen tot € 2,5 miljoen.

2. Onderwijs

Alleen door structurele goede informatievoorziening en scholing kan het informatiepeil over Europa verhoogd en verdiept worden. Kennis van Europa vormt inmiddels onderdeel van de leerdoelen van het primair- en voortgezet onderwijs: Europa kan via het thema burgerschap aan de orde komen in het onderwijscurriculum.. Via onder meer EuropaEducatief.nu biedt de regering materiaal aan dat door scholen en scholieren kan worden gebruikt in het onderwijs en voor opdrachten. Deze reguliere onderwijsactiviteiten –met name de website EuropaEducatief.nu- worden gecontinueerd en waar mogelijk geïntensiveerd. Onderwijsactiviteiten zullen in essentie een lange termijn-karakter houden, vraaggestuurd worden aangeboden en gericht blijven op het verbeteren van kennis over Europa onder scholieren.

Financiering

De financiering van de hierboven beschreven initiatieven zal geschieden uit de begroting van het ministerie van Buitenlandse Zaken. Hierover zult u bij de eerste supplettoire wet die u wordt aangeboden bij de Voorjaarsnota nader worden geïnformeerd.

De Staatssecretaris voor Europese Zaken,

Atzo Nicolai